NOSALTRES SOLS!

15 cts.

PUBLICACIÓ ADHERIDA A LA UNIÓ CATALANISTA

OFICINES: CANUDA, 14, pral. | Any I — Núm. 24 — BARCELONA, dissabte, 19 de setembre de 1931 | Preu: 15 cts. — Tallers, Om, 8 - Tel. 19754

EDITORIAL

L'obstacle a la Federació

"El voto particular Xirau-Alomar suprime en el comienzo de la Constitución la frase: "nación española; supresión lastimosa. Todo lo que el voto particular reconoce a España es mirándola como un Estado, no como una nación".

(R. Menéndez Pidal. "El Sol", 27-8-31).

Don Ramon Menéndez Pidal, un dels valors intellectuals castellans més comprensius de les coses de Catalunya — valgui la paraula "comprensiu" com la més fàcil perforadora en el camí de les inevitables resistències —, va publicar en el diari madrileny "El Sol" un singular article que és tota una sincera confessió i un simptomàtic estat de consciència, que denota prou bé amb quins ulls l'Espanya actual considera el plet nacional de Catalunya.

Les paraules amb què encapçalem aquestes ratlles, són les mateixes amb què el senyor Menéndez Pidal ha encapçalat el seu article. Els catalanistes "després dictadura" trobaran molt patriòtic el vot particular dels senyors Xirau-Alomar. Es desprèn d'aquest vot particular la idea de l'existència de diverses nacionalitats hispanes, que constitueixen un Estat: l'Estat espanyol. Com a catalanistes integrals o independentistes que som, com a patriotes simplement i tot, no podem estar conformes també nosaltres amb aquest vot particular — suposant que els vots particulars i altres coses del Parlament espanyol ens interessessin per alguna cosa. — Que s'esverin aquells catalanistes que van a rebre i acomiadar el nostre President amb "La Rambla" — el diari de la confusió — a la butxaca. El senyor Menéndez Pidal, com a espanyol, té tota la raó. El vot particular Xirau-Alomar esborra la paraula "nación española". Es que no existeix la "nación española"? No volem el dret d'existència de la "nació catalana"? ¿Per què negar aquest dret a les "províncies" castellanes i a una sèrie de regions que se senten unificades amb ella, per la seva psicologia natural?...

Nosaltres, els catalans, que tenim una Pàtria que és Catalunya, que Catalunya és una Nacionalitat ètnica, històrica i políticament definida, que cada Nació té dret a constituir el seu Estat, que per aquest motiu volem l'Estat Català com a concreció més alta del nostre ordre jurídic, corresponent a la nostra Nacionalitat Catalana, ¿per quins set sous hem de sotmetre la Nacionalitat a un Estat que no és el nostre, que no respon a la nostra psicologia nacional, de fet arbitrari, cosa morta que no tradueix la fibra viva de la funció social, artifici especulatiu?...

Si reconeixem l'Estat espanyol, neguem la lliure autodeterminació de Catalunya en no poder aquesta constituir-se en Estat Català. Això és fill de la teoria federalista, que és, en resum, una teoria reaccionària. Per ésser fidels a aquest anacronisme, Xirau-Alomar han sacrificat dos elements bàsics de llibertat. L'un: l'autodeterminació lliure de Catalunya. L'altre: la "nació espanyola", la supervivència de la qual defensa amb raó Menéndez Pidal.

Xirau-Alomar, producte exòtic a la nostra essencialitat nacional catalana, portaveus d'una Esquerra que, pel procediment i la doctrina, va resultant una esquerra de la dreta, amb idèntics prejudicis i amb anàleg esperit de no-llibertat; volen a tota costa una "concòrdia" federal, feta a base de renunciaments sagrats i de sargits i pedaços de nacionalitats a tort i a dret, en benefici d'un Estat antihumà, antiliberal, absent de tot dret moral i jurídic; talment ho féu un dia Napoleó III.

Xirau-Alomar, expressió autèntica d'aquesta Esquerra jacobina i, com a tal, antiliberal, creuen en definitiva, igualment que Jiménez de Asúa — que fa poc ha comentat Rovira i Virgili —, en l'Estat artificial, com si el poble pogués aturar la seva vida, com si les nacionalitats poguessin condemnar-se a una letargia episòdica, a una fossilització, a una absència revoltant de la seva història i de la seva tradició, com si fossin filles d'una incubadora fantàstica, a gisa de generació espontània! No hi ha res més reaccionari, endarrerit, autòcrata, que aquests "revolucionaris" de l'Escola jacobina-unitària francesa.

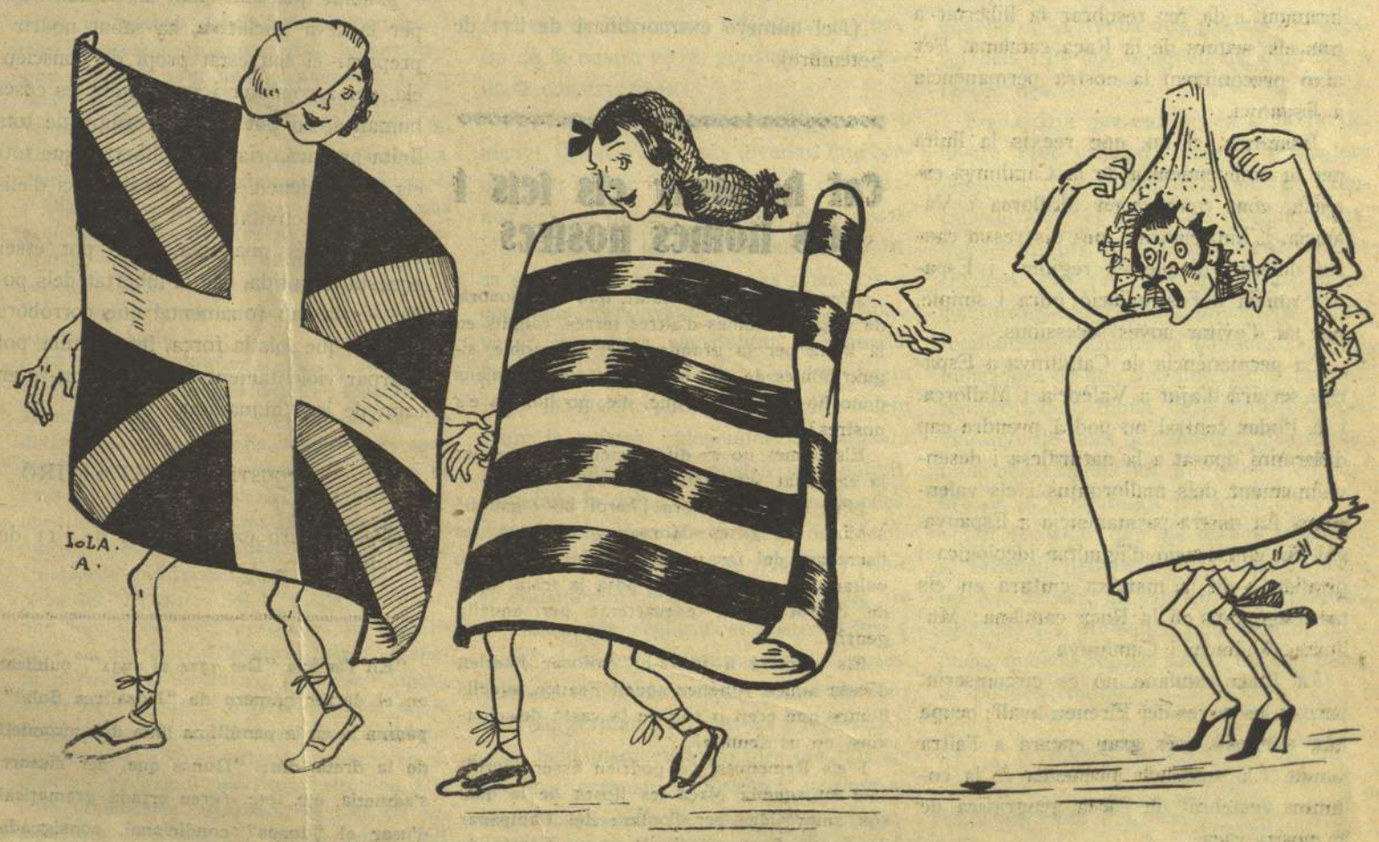
Perquè som separatistes i volem la llibertat de la nostra Pàtria sense limitacions, protestem del vot particular emès a la Cambra espanyola pels senyors Xirau i Alomar. Perquè no volem aquesta llibertat nostra basada en cap tirania, en cap ofegament de tota collectivitat, encara que aquesta collectivitat sigui la que avui oprimeix Catalunya, donem la raó, en aquest aspecte, a Menéndez Pidal. Nosaltres volem la República Catalana independent; i un cop assolida aquesta independència, si aquesta "comprensió cordial" és una realitat, si les necessitats econòmiques, polítiques i àdhuc, si voleu, i tot les necessitats d'unanimitat de sentiment ho exigien, sense hipotecar futurs determinis dels nostres respectius pobles, aleshores ENS CONFEDERARIEM. La federació és encara una tirania. La federació implica la submissió d'una sèrie de nacionalitats a un Estat que no pot traduir exactament la seva vida natural, a un Estat de dret, imposat per la força. Nosaltres diem: "Cada Nació un Estat". I com creiem que una part de les terres d'Ibèria tenen dret a formar el seu Estat, no volem, ni debem, involucrar-nos dins aquest Estat que no és el nostre.

Menéndez Pidal, però, és rectilini, com a bon espanyol autèntic. Torna amb la vella dèria de suprimir les fragmentacions, perjudicials — segons ell — a la marxa de la vida universal. No creu tampoc que es pugui anar a la universalització a base dels particularismes més exacerbats. Segons ell — repetim —, en l'hora de les contingències possibles, sols els pobles unificats en gran massa i en una voluntat faran prevaler el seu parer. Nosaltres diem: "¿Quin benefici pot reportar a aquesta universalització tirànica, que pesa damunt tota una capa d'injustícies seculars?... On serà la pau, basada en la injustícia? On serà la llibertat, davant la subjugació?... ¿Com marxaran a la vida universal els pobles que no podran manifestar-se ells mateixos?" Llavors la civilització caminarà al ritme de cadenes, no al ritme del treball lliure i humà. Menéndez Pidal beu l'aigua d'aquella font on bevia Ignasi de Loiola. La seva ploma escriu allò que l'espasa del Duc d'Alba escrivia a Flandes. Però, "En Flandes se ha puesto el Sol". Com aquest sol es va ponre més tard a tots aquells pobles dominats per Espanya. Menéndez Pidal diu que Espanya pateix la tragèdia de la homogeneïtat. Potser sí. Però que es fixi en què avui la pateix igualment Anglaterra, com demà inevitablement la patirà França. La patiran tots aquells pobles que dominen altres pobles. ¿Es que costa molt de

En els actes celebrats el passat 11 de setembre amb motiu de la commemoració de la data històrica, hi prengueren part, a: Premià de Mar: Maria del Carme Nicolau i Lluís Rovira i Guinart; lloc social: Centre Federal; Molins de Rei: Centre Federal, organitzat pel Grup Nacionalista Radical "Bac de Roda". Oradors: Presidí per la "Unió Catalanista" En Salvador Salat. Hi parlaren: per "Estat Català: Espart d'Admetller i Jaume Compte; Josep Milà, per "Arrels de la Terra", de Sant Just Desvern; per "Nosaltres sols!", Daniel López; per la "Unió Catalanista", Simó Llauneta, Joan Muntada i Lluís Llobet.

A Rubí: Rovira i Guinart, per "Nosaltres sols!". A l'"Orfeó Martinenc", Rafael Dalmau; per la "Unió Catalanista". Al Palau de Projeccions de Montjuïc, Daniel Roig i Pruna, per la "Unió Catalanista".

—Què li passa?...
—Té quimera perquè ningú no vol anar amb ella..

DOCUMENTAL

Vers la llibertat dels pobles

La revolta de Birmània

La revolta de Birmània, avui tan actual, dura des del desembre del 1930. Pagesos mal armats duen una lluita no sense èxit, una guerra ferma, amb els soldats regulars i la policia militar de l'imperialisme anglès. La revolta començà en la regió de Taravaddi, on el descontent provocat pels impostos aclaparadors persistia de tres anys enrera. Els insurgents sols atacaven, en el començament, els funcionaris; se'ls afusellava i s'apoderaven de les seves armes. Però ja en abril la revolta s'estengué i guanyà moltes províncies. *Malgrat el* cordó sanitari *de soldats anglesos, constituïts en forts destacaments en el nord, grans i greus desordres esclataren en el departament de Pacocou; i vers la fi del mes de maig la revolta s'estengué cap al principat de Xan.*

La tàctica dels insurgents és per tot arreu semblant: ataquen, armats de punyals, les estacions telegràfiques, els llocs de policia, les alcaldies. Destrueixen les llistes dels subjectats a les càrregues fiscals, confisquen les armes, obliguen els funcionaris indígenes a beure l'aigua del jurament *i a deixar el servei anglès. Els seus Estats majors resten amagats a la jungla, i és gairebé impossible per a l'enemic aconseguir-los. Jutjant aquest sistema escalonat de revoltes, l'aixecament ha estat ben preparat. Un comunicat anglès, parlant d'un atac de caçadors birmans contra un d'aquests Estats majors insurgents, diu que s'han trobat una reserva d'explosius i una lletra d'adhesió a una organització. Es possible que els partits nacionalistes de Birmània hagin participat a l'organització de la revolta.*

Des del començament d'aquesta, el seu cap, Milaung, ha llençat la següent proclama: "Ordre de Tounanakki, rei de les àguiles, en la ciutat de Bouddha-rei. Que tots ho sàpiguen. Oh! Birmans! Declarem la guerra per la fe i pel poble, i no per oprimir. Els nostres sols enemics són els anglesos. Nosaltres no volem oprimir ni els hindús ni els xinesos ni els xans ni els carens. Us perdonarem si ens retorneu les armes, encara que sigueu pagats pels anglesos. Regraciarem a tots aquells que reconeguin llurs mancaments. Hem cremat tres pobles que han sostingut els anglesos. No destruirem res, si no trobem enlloc resistència".

La revolta era, en certa manera, una croada contra els anglesos; i els sacerdots birmans hi han pres una part activíssima. Monjos pelegrins portaven proclames, i els convents eren dipòsits de municions.

La Birmània és un país essencialment agrícola: ella compta amb 13 milions d'habitants, dels quals un 80 per 100 són agricultors que produeixen arròs i cotó. També la Birmània exporta llenya de bosc, i té molt de petroli. Sobre 1.064 empreses industrials, la meitat són d'arròs, una sisena part serradores, i la resta establiments industrials, tèxtils i petrolífers. La producció i el comerç de l'arròs és quasi tota a mans dels anglesos. Així mateix ho és la llenya i el petroli (que és monopolitzat), a part de les banques, les companyies de navegació, etc. La Birmània, com tots els països exportadors de matèries primeres, ha estat durament colpida per la crisi econòmica actual. El preu de l'arròs ha baixat actualment en un 60 per 100. El cotó ha baixat un 85 per 100. La llenya i fusta de bosc, a un 35 per 100. Davant aquesta terrible crisi, els pagesos abandonen el camp i cerquen treball dins les ciutats. Però les fàbriques tanquen, i el nombre dels sense feina augmenta. Acorralats els pagesos en la fam i la mort, no tenen altra sortida que la revolta agrària i anti-imperialista. Els diaris oficials anglesos, com The Times of India *i* The Civil and Military Gazette, *reconeixen aquestes causes econòmiques de la revolta, i es planyen de les dificultats, car* els revoltats no són simplement bandits, sinó pagesos que els lliga la família i la llar que deixen.

Els atacs dels birmans contra els usurers indis han donat motiu als anglesos per aprofitar-se'n, fent aparèixer la Birmània contra l'India i deslligar-la així pels efectes a discutir a la propera conferència dita de la Taula Rodona. L'imperialisme anglès no cedirà ni una parcella del seu poder a la Birmània. Per aquest país hi pas-

comprendre la llibertat natural dels nuclis humans? ¿Que no es veu el fet d'anar contra natura i voler que l'aigua dels rius vagi muntanya amunt, en lloc d'anar cap a mar?

Si Menéndez Pidal, "comprensiu", considera el nostre plet d'aquesta manera, ja podrem suposar els altres, no-comprensius i mig-comprensius, quina visió i quin esperit justos tindran de la nostra llibertat. La "nación española", o mana o resta vençuda davant els fets superiors a ella. En les pregoneses de la seva consciència nacional hi ha sempre una espasa i un clarí guerrer. Sols la beòcia i la imbecillitat dels aprenents polítics d'avui, com abans els polítics de concòrdia regionalista, poden plantejar el nostre plet, davant Espanya, a base de cançons d'"Euterpe" federal. Espanya és una dameta que sols estima la força brutal i violenta. La mitja cana l'avorreix i fins l'odia. Macià, amb els seus braços oberts, no ha convençut cap espanyol. Els fets parlaran.

VIBRANT

La nostra permanència a Espanya

Quan hom tracta de política, és convenient reflexionar les possibilitats més importants que poden donar-se. En la "Revista de Catalunya" ja hem estudiat el què caldria fer si es rebutgés l'Estatut. Voldríem, ara, considerar, abreujadament, l'interès de Catalunya — raó d'ésser del Catalanisme—, després que s'hagi aprovat l'Estatut, com sembla a tothom que així serà.

Es evident que la condició política de Catalunya canvia del tot, amb autonomia o sense. Sense autonomia, Catalunya tenia el deure, pels mitjants més eficaços, de separar-se d'Espanya, puix que contra la submissió radical en què se la mantenia, no hi havia altre remei que la independència absoluta. Un veritable cas de desesperació, però necessari de realitzar-lo, puix que així ho exigia la nostra dignitat individual i la salut de la pàtria.

Amb l'Estatut, Catalunya recobrarà una mica de llibertat. ¿Què en farà, Catalunya, d'aquesta llibertat?

Es poden donar tres casos:

Primer. Que n'usi a mal borràs.

Segon. Que serveixi per a la independència.

Terç. Que s'utilitzi per a l'alta i definitiva política, o sigui, la política racial.

El primer cas és inadmissible. Per curts de gambals que fossin els homes que regissin el govern de Catalunya, no baixarien mai més avall del nivell de la tradicional política espanyola.

Jo crec en les virtuts del ciutadà català, posat a governant. D'això en tenim una experiència recent. Els homes que regien la Mancomunitat, llevat de clares excepcions, eren polítics de tercer rengle. I no obstant, la Mancomunitat fou, tenint en compte les múltiples i seguides coaccions, un model d'administració i dinamisme.

El segon cas, utilitzar la llibertat que confereix l'Estatut per a treballar la immediata separació d'Espanya, fóra una errada que la pagaríem cara. La Catalunya estricta no és més que una regió de la Catalunya integral. El Catalanisme nou que s'ha de començar amb la implantació de l'Estatut, no pot negligir els segments ètnics de València i Mallorca, justament, ara, que renaixen.

Es arribada l'hora d'iniciar una política d'ampla envergadura, de propi recobrament i de fer recobrar la llibertat a tots els sectors de la Raça catalana. Per això preconitzem la nostra permanència a Espanya.

Imagineu, si no, que reexís la lluita per la independència de la Catalunya estricta, com romandrien Mallorca i València. L'imperialisme més disfressat cauria damunt d'aquestes regions, i Espanya aniria a l'assimilació pura i simple, per tal d'evitar noves secessions.

La permanència de Catalunya a Espanya servirà d'ajut a València i Mallorca, i el Poder central no podrà prendre cap determini oposat a la naturalesa i desenvolupament dels mallorquins i els valencians. La nostra permanència a Espanya, vol dir consecució d'igualtat ideològica i producció de la mateixa cultura en els tres segments de la Raça catalana: Mallorca, València i Catalunya.

La Raça catalana no es circumscriu, però, a les terres del Pireneu avall; ocupa una extensió més gran encara a l'altra banda. La serralada pirenenca és la columna vertebral de l'àrea geogràfica de la nostra raça.

Si Catalunya fos independent, no podria emprar la seva llibertat d'acció a les terres irredemptes de França i d'Espanya. Ambdós Estats la isolarien espiritualment, i la cultura catalana fóra declarada contraban a la resta dels segments de la Raça.

No és pas una política de reclusió, la política necessària al Catalanisme, sinó una política expansiva, dintre els límits de la Terra catalana.

Aquesta expansió és factible, si Catalunya forma part de l'Estat espanyol. El cas per a València i Mallorca ja ha estat reflexionat. Quant a les terres occitanes, una Catalunya unida a l'Estat espanyol no serà sospitosa a França, és a dir, essent Catalunya espanyola, l'acció cultural catalana rutllarà planera a Occitània.

La implantació de l'Estatut representa el final d'una política protestatària i ensems el principi d'una política nova. Seixanta anys de política planyívola i de tant en tant de puny clos, han portat l'Estatut. Sols reïx la política amb esperit de continuïtat. La política que jo preconitzo ens conduirà, indefectiblement, a la Unitat racial, si es desenrotlla en acció constant.

La generació actual pot estar satisfeta d'haver clos un llarg i dolorós període polític. L'Estatut significa la revisió, a benefici nostre, de l'Acta de capitulació de l'11 de setembre del 1714.

Però, que no s'embalin massa els joves. Els processos polítics de les races són lents, perquè les races són immortals. Si em fos permès recomanar un lema a les noves promocions catalanistes i als adults i vells impacients, els donaria el de *Fe i Constància*. La fe i constància, que sense mesura de temps, és a dir, sense confondre la durada de la Raça amb la vida individual, dóna per resultat la victòria.

Els planys i les invectives s'han acabat. Cal optar, immediatament, per viure aquest magnífic Ideal de reconstitució de la Raça, o vegetar en la política protestatària i miseriosa d'un casinet.

Els que tinguin el cor alt, els que puguin veure i mirar més enllà dels seus néts, l'endemà mateix de l'Estatut, començaran la noble i gran empresa de la Política etnològica.

M. ROSSELL I VILAR

(Del número extraordinari de l'11 de Setembre).

Cal honorar els fets i els homes nostres

¿Per què la nostra ciutat, que tant honora, de vegades, homes d'altres terres, caiguts en la lluita per la grandesa del seu poble, siguin homes de dalt o de baix, siguin Galans o no ho siguin, per què, dic, no honora els nostres?

Els homes no es diferencien més que per la capacitat intellectual.

¿Per què no honora l'heroi bo i gairebé sublim En Josep Moragues aterrant les barraques del fossar de les Moreres, i allí, voltada de morers, no hi posa la testa santa de l'heroi català esquarterat per aquella gent?...

Els primers a fer-la-hi collocar haurien d'ésser aquell Jiménez, aquell Franco, aquells homes que eren o són de la casta dels botxins, no us sembla?...

I els Remences, no podrien ésser glorificats en aquella plaça les lloses de la qual són amorosides per l'ombra del Campanar de Santa Àgata, dedicada a un Comte de Barcelona?

S. i P.

Natural llibertat dels pobles

Els pobles, com els individus, tenen la seva dignitat i el seu amor propi, i aquests dos elements naturals de la vida, en el fur intern, delicadíssims, no s'avenen mai a què se'ls forci la lliure determinació que els porta.

Viure sotmesos a voluntat d'altri és per ells la tirania més absurda que pot imaginar-se, i per això cada cop que tal cosa s'intenta, els pobles, com els individus, protesten, i la lluita corrobora la susceptibilitat de la dignitat ofesa.

Si l'adagi diu que "cada casa és un món", parodiant podria també dir-se que "cada poble és una casa".

Els individus, reclosos en sa llar, dicten lleis adequades al seu mode natural de viure; i els pobles, igualment, dicten també les seves, harmonitzades amb els costums que els caracteritzen.

En les èpoques antigues, cada grup ètnic tenia una definició essencialment marcada, que ella per si sola s'afirmava nació en tots els seus derivats fisonòmics. Era tan natural en els pobles el sentit propi de nació, que ni les conquestes del dret de la força no podien borrar del fur intern dels homes aquest sentiment que per ell sol es considerava naturalíssim.

Lleis i costums han estat sempre una mateixa cosa, i cada vegada que s'ha intentat desviar l'una de l'altre, ha passat ço que és natural que passi quan les coses d'ordre físic perden l'equilibri; que es desballesta l'obra; i ni la força emprada en estridències violentes no ha pogut mai fer sorollar lo que sols viu en la naturalesa de les coses.

El mateix sentiment que caracteritzava els pobles antics, caracteritza els pobles moderns. El cosmopolitisme, que sembla avui una ideologia natural a l'home, no ha pogut, però, extingir el sentiment d'amor a la pròpia cosa, i l'home d'avui, com l'home d'ahir, continua rendint culte d'amor a la terra que l'ha vist néixer.

Aquella especialitat biològica que estudia i analitza les forces constructives dels éssers orgànics, en sos estudis científics, analitza i afirma, però, lo que és un poble, i quins components el formen, per ésser natural en ell la força inherent de nacionalitat definida.

Mai una raça que ha demostrat, en totes les manifestacions de la vida collectiva, un grau superior de cultura i civilització suficients per a ésser dignament representada en tot lo que significa enlairament de força constructiva, on els pobles s'afirmen lliures i amb vida pròpia, no pot romandre sotmesa a la voluntat d'un altre, per quant la submissió denota quasi sempre inferioritat cultural, incapacitat de dirigir i ordenar tot ço que en el fur intern afirma els pobles.

La llibertat dels pobles està en relació directa amb la llibertat dels homes, i la llibertat és una cosa tan natural, que ni en principi pot tolerar-se discutir la raó o la no raó d'ella.

L'home que sent amor a l'estudi, i que per la seva iniciativa, ha sabut nodrir i preparar el seu estat propi de consciència, per a conèixer i aprofundir les coses humanes, no pot ni deu refugir de tota lluita preparatòria d'una llibertat que tots els homes deuen sentir, en benefici d'ells i de la collectivitat.

La raó és una sola, i no pot ésser aquesta discutida, car la llibertat dels pobles és la raó fonamental que corrobora un dret que sols la força, feta tirania, pot usurpar violentament, tot convertint-se en crim de lesa humanitat.

AGUSTÍ PEDRET I MIRÓ

(Del número extraordinari de l'11 de Setembre.)

"En l'article "Del 1714 al 1931", publicat en el darrer número de "Nosaltres Sols!", pàgina 2, en la penúltima línia del corondell de la dreta, diu: "Doncs que, per dissort, s'admetia, etc., etc. (greu errada gramatical d'usar el "doncs" condicional, consignada per inadvertència); hauria de dir: Puix que, per dissort, etc., etc."

sen les rutes de Singapore, i és allí on es troba la base per l'acció militar contra la Xina. Així es construeixen a Birmània aeròdroms i dipòsits d'armament, sota el pretext de defensar les fronteres orientals de l'Imperi!

Els anglesos concentren en la Birmània noves forces militars, trens blindats circulen, avions bombardegen els insurgents. D'altre costat tracten d'apaivagar la població concedint un any per a poder pagar els impostos i anuncien una amnistia per als revoltats, excepte els seus caps.

(De "Krasnaia Zvezda", de Moscou.

El vaixell fantasma

V

Episodis del complot de Sir Roger Casement i de la revolta irlandesa de 1916, pel Capità Karl Spindler, comandant del creuer alemany "Libau".

La primera dificultat que se'ns posà al davant fou, llavors, la següent qüestió: "¿Quina era la millor ruta que havíem de seguir?" El camí més curt era, evidentment, passar entre l'Escòcia i les Òrcades, o bé entre les Shetland, les Òrcades i les Feroé. Però les costes d'aquestes illes eren molt pròximes unes de les altres, i el passatge entre elles devia ésser molt vigilat. Fer el tomb a la Islàndia exigia uns vuit dies, a la marxa mitgera de deu nusos. No obstant, era precís que nosaltres no trobéssim cap obstacle. Tota ruta que nosaltres anéssim a seguir estava tancada. Es tractava solament de saber escollir aquella que presentés menys dificultats.

A més de la línia de vigilància que acabàvem de trencar, estesa a l'est de les Shetland, calia comptar amb altra línia de patrulla al nord d'aquestes illes, i aquesta línia s'estènia a moltes centes de milles. La línia principal del bloqueig es corria de la Islàndia a les Feroé, sobre una distància de prop de 200 milles, que estava fortament ocupada per creuers auxiliars de gran tonatge i fortament armats. El tercer obstacle consistia en el glaç que hi havia vers el nord de la Islàndia. Per no perdre cap probabilitat, jo vaig decidir reservar-me aquesta ruta en el cas que totes les altres resultessin impracticables. M'havia estat impossible, abans de la nostra marxa, assabentar-me de l'estat dels glaços en els paratges de la Islàndia. Si la "débâcle" no es produïa o era purament parcial, sols podíem esperar salvar-nos o morir entre els esculls del glaç. Tampoc no podíem esperançar gaire cosa dels nostres càlculs, purament humans. El vent, el temps, donà als esdeveniments un curs completament diferent al previst. En la nostra temptativa, com en anteriors temptatives de vaixells alemanys, de trencar el bloqueig anglès, la sort i sols la sort devia jugar-hi un paper preponderant. Es per això que seria ridícul gloriar-se d'un èxit que sols les circumstàncies podien afavorir. L'habilitat, tota sola, era insuficient. Hauria estat un mal pensament fer-me un pla d'acció per a més de 24 hores. La ruta entre la Islàndia i les illes Feroé no era certament la més curta, però considerávem que aquesta ruta ens permetria arribar al temps i al lloc fixats, si obstacles considerables no s'hi interposaven. Conservàvem dos dies de reserva. El camí entre les Feroé i les Òrcades em somreia més que els altres, especialment perquè era el més curt. Vaig decidir allargar-me vers la línia estesa al nord de les Shetland, i intentar passar-la a la primera ocasió favorable. El baròmetre senyalava temps tranquil i encalmat. La cosa més important consistia en tenir un punt exacte. Nosaltres l'havíem perdut des que havíem passat per Pàternoster. El corrent podia haver-nos desviat, i els nostres càlculs no passaven de la suposició. També era dubtós de fiar-nos de l'alçada del sol; car l'horitzó estava espessament embromat. No hi havia més remei que aproximar-nos a la costa per a sondar la i determinar així la nostra posició exacta.

Férem ruta a l'est, a tot vapor, vers el sud de Bremengerland, a l'entrada de Nordfjörd. Trobàrem gairebé exactament el punt que nosaltres calculàvem, el límit de fons de cent braces, ço que ens permeté saber la nostra longitud. Ens mancava la latitud. La sort vingué en la nostra ajuda més aviat del que podíem esperar. Devia ésser prop d'onze hores, quan la broma s'aixecà davant nostre. Una cinta gris-negre s'estengué als nostres ulls: era la terra. Poguérem distingir ben aviat les muntanyes que s'anaven destacant damunt la mar. La broma anà desapareixent. Les altes muntanyes de Bremengerland, cobertes de neu, es destacaven per damunt una mar blava, neta; i els raigs del sol feien espurnejar la neu dels cims i les carenes. Cascades baixaven per les torrentades negres i roboses vers la mar. Glaciers escampats ací i allà s'estenien fins a confondre's amb l'horitzó. Hom podia creure's transportat als Alps. Les nombroses illes que voregen el litoral anaven sortint una darrera l'altra a mida que nosaltres avançàvem. Guaitant a terra, nosaltres no percebérem ni una casa ni res que fes preveure concurrència humana. Amb l'ajuda de cartes excellents, no trigàrem gaire a poder fixar la nostra situació.

Aquest canvi inesperat del temps variava naturalment els nostres plans anteriors. Hauria estat massa temerari voler forçar el barratge de les Shetland amb tal visibilitat. Aquesta havia esdevingut tan clara, que a ull es podia distingir fins a 15 milles. Vaig creure convenient recórrer les Shetland a una distància prudent, i esperar un nou canvi de temps. Vaig ordenar fer una volta fins al punt on el meridià d'origen talla el cercle polar. Aquest estava situat a unes quantes centes milles al nord-est de les illes Feroé. Vaig pensar poder arribar-hi l'endemà al vespre.

El nostre vaixell, que fins llavors havia marxat perfectament, començà a donar signes de fatiga. Al moment en què anàvem a emprendre nova ruta va saltar un torn de la màquina. Aquesta denotava que no persistia en la bona marxa que fins aleshores havia sostingut. El cap dels mecànics em vingué a pregar de fer alto com més aviat millor, a fi d'arreglar ço més indispensable. Només ens faltava això; però era de la màquina, al fi i al cap, de qui depenia tot, i no tinguérem altre remei que aturar-nos i arreglar ço més urgent; deixant per l'endemà lo altre, aprofitàrem el temps per assecar les capotes i els pesats gavanys estesos a l'inrevés al sol. No s'albirava ni la més mínima senyal de l'enemic per enlloc. S'hauria dit que navegàvem en la pau més profunda i tranquila; com si el nostre viatge fos un viatge de plaer. La nit fou meravellosa. Milers d'estels envaïen el firmament, que donaven una claredat vaga damunt les aigües. Pertot, planava un silenci de mort. Vàrem enraonar de les nostres coses, i somiàrem la glòria del nostre retorn, en cas de sortir victoriosos. Després, el silenci es féu també sobre coberta. Cadascú s'abandonà als propis i íntims pensaments. Què passava a Alemanya? Què seria de nosaltres?

(Seguirà.)

Com ataca l'Esquerra

L'Esquerra, per mitjà del seu òrgan, "L'Opinió", ens ataca, però no té la gosadia de posar el nostre nom. Tant se val; nosaltres ens donem per aludits, car empra les mateixes inexactituds que han empleat tots els diaris de Barcelona, per assenyalar-nos en la manifestació de l'11 de Setembre d'enguany.

La primera inexactitud és que la nostra corona fou rebuda amb un silenci significatiu; però ens plau fer avinent, com es pot comprovar amb els diaris del dia 11, que la nostra corona fou portada al monument el dia 10 a la nit, abans de la dels "Néts dels Almogàvers".

La segona inexactitud és que la nostra bandera fos rebuda també silenciosament, car tenim la mostra també amb els diaris, l'entusiasme que hi hagué, puix era la nostra bandera que tenia l'honor d'anar enllaçada amb la dels nostres aliats, els que aguantem l'aliança de l'any 23, els Lascos.

Amb això sols, ja n'hi hauria prou per desfer l'article de "L'Opinió" en contra nostre, fet sota la pressió del diari d'En Pic, "La Noche".

Però "Nosaltres Sols!" afirma, una volta més, l'esperit de Catalunya. El poble, congregat al peu de l'estàtua d'En Casanova, victorejava, amb la febre de l'entusiasme patriòtic, les banderes estelades, donava amb gran vehemència crits de "Visca la República Catalana!", la nostra República, la que els homes de l'Esquerra no han pogut ni volgut mantenir ni defensar quan n'era l'hora. La nostra República es veu que no els podia donar, a ells, profits ni honors, car ells són republicans per abassegar càrrecs i beneficis.

Nosaltres, però, els primers soldats que formàrem els rengles de l'Estat Català, d'aquell Estat Català del qual en sortí l'acte més rebel, de més veritable eficàcia possible, el de Garraf, avui cridem: Homes de l'Esquerra, alerta! Vosaltres no representeu Catalunya. La representació l'haveu arravatat als veritables patriotes, car àdhuc haveu disputat la supremacia de la direcció governamental i social a Francesc Macià. Car no haveu sabut defensar els valors de Catalunya; aquest nom us put, us és poca cosa. Voleu més. Voleu ésser ministres d'Espanya, encara que aquesta no ens torni res del que ens robà i ens roba, abusant com abusen els ganàpies amb els petits; però recordeu-vos-en: Irlanda vencé la seva opressora. Nosaltres també vencerem. Vosaltres que haveu segrestat l'"Avi"; per bé que pot ésser que només li hàgiu segrestat el cos material, i qui sap si el seu pensament i el seu sentiment són amb nosaltres, en les hores de reflexió. A vosaltres, homes de l'Esquerra, us avisem; val més que calleu.

A nosaltres, doncs, els defensors dels màxims ideals de la nostra terra, els antics soldats de l'Estat Català, ens repugnen les vostres actituds, car en elles hi veiem la hipocresia. Veiem els vostres rostres tots bruts, car recordem molt bé l'actitud d'En Casanovas durant el seu exili voluntari a París. Recordem com bescantava a En Macià a tort i a dret. I avui s'ha arrapat al seu gec, per triomfar.

Recordem que En Casanovas deia a En Gassol i a En Bordes de la Cuesta, "que us creieu que fareu la comèdia que feu al Bois de Colombes!" (el Bois de Colombes era el quarter general de l'Estat Català), o bé quan anaven dient per París, referent a un interviu que féu "Le Temps" a l'Alfons l'Africà, "Oh! no; Macià no és separatista; ja ho sé què té, En Macià".

I les burles del mateix Casanovas després de Prats de Molló? Ah! minyons de l'Esquerra, cal tenir la cara neta i recordar vos de tot ço que haveu fet i dit.

No creiem en vosaltres, car vosaltres no creieu en Catalunya. Alerta, doncs! Això és un avís.

R. DALMAU FERRERES

Apat íntim

Unes representacions de la Unió Catalanista, de "Nosaltres Sols!" entitat, de "Nosaltres Sols!" setmanari, i d'elements d'Estat Català, donaren un sopar de remerciament al periodista suís F. A. Schmid, per la seva valenta campanya que en pro de Catalunya ha menat durant molts anys, malgrat de les pressions dictatorials de Primo de Rivera, i les seves successores.

L'acte transcorregué en un ambient de franca i veritable, autèntica germanor, car l'àpat era celebrat entre germans d'ideals; i en els brindis es pronunciaren uns discursos saturats, abrandats de fe i d'esperança patriòtiques; ens plau, per afecte i per cortesia, fer esment només del que desgranà el nostre company i amic F. A. Schmid, qui ens emocionà fins a l'exaltació amb les seves paraules nascudes d'una llengua que no és la nostra, però que rajaven d'un cor que batega per uns ideals germans del nostre i d'un cervell que pensa les mateixes coses que nosaltres. Ens dol no poder, avui, donar el discurs del nostre amic, que és una joia oratòria de gran valor per les exuberants belleses literàries que conté i més encara perquè aquesta joia és d'or puríssim i és tota encastada dels robins de la seva sang generosa i qui sap si dels brillants puríssims d'unes llàgrimes de dolor o d'enyorança per unes llibertats freturades i no assolides, car de les converses amb ell tingudes en particular se'n desprenien unes espurnes de recança que no es referien pas a coses o fets de Catalunya.

L'acte es descabdellà i fou clos senzillament, com en família, car tots érem fills de la gran família que, escampada arreu del món, lluita per la llibertat i per la dignitat dels pobles i dels homes.

ESTUDIS D'ORGANITZACIÓ

L'home d'acció i el cap

pel General Rampont

(*Continuació*)

Cerquem, però, l'aplicació d'aquests principis als problemes pràctics de la vida.

Sabeu jugar a escacs?

Les peces del joc dormen en les seves respectives caixes.

Posem-les damunt del tauler, en les caselles fixades per les regles del joc. La collocació de les peces damunt del tauler precisa llurs capacitats dinàmiques.

Agafem la direcció del partit blanc.

Es tracta de "batre el partit negre".

Deixant a part la identitat de les situacions, veiem què tenim al davant dels nostres ulls:

a) La "construcció de l'empresa": el partit negre, per complet; i el centre de sensibilitat, el rei negre, que és "l'objectiu general".

b) La construcció de la "fase de partida" en el camp blanc, ja que llurs forces es troben reunides, esteses i combinades, les peces promptes a actuar seguint la vostra voluntat, cadascuna amb les seves capacitats pròpies, però sempre defensades per altres peces.

(*Seguirà.*)

Està molt bé, això de l'amor i de la concòrdia! Fet i fet, però, Catalunya arrossega encara la cadena, i no sabem veure ni una engruna de l'amor d'Espanya vers Catalunya. Es que n'hi ha per molt, ara, també, d'enganyar el poble?

Enquesta "Nosaltres sols!"

No som homes que ens agradin les estridències per arribar a la consecució dels nostres ideals. Educats en l'escola intransigent de la vella Unió Catalanista, sabem treballar, serena i pausadament, i quan donem un pas avant, aquest és fet ja amb el ferm propòsit de no retrocedir. La Premsa política catalana fa veure que ens ignora, i aquesta pretesa ignorància té per base la por que nosaltres, deixant el nostre cenacle, baixem a la palestra electoral, i oposem als seus procediments absorbidors i acomodaticis els nostres radicals i revolucionaris. I diguem-ho ben clar. Si el nostre ple convenciment és que el plet de Catalunya és un afer bèl·lic, ¿qui ens priva, com a mida preventiva, que posem dalt dels Ajuntaments i de la Generalitat de Catalunya la nostra bandera barrada i amb l'estel?

Hom podria tenir un petit escrúpol, i és el següent: Els procediments electorals emprats a Catalunya han malmès l'ànima catalana i han tret tota la virilitat al poble català. ¿I no es podria donar el cas que en presentar els nostres homes nous — car tots serien nous —, es contaminés llur ànima d'aquesta podridura? Ni pensar-ho! Els homes que presentéssim podrien ésser nous en el sentit electoral, però serien vells en el sentit d'abnegació, sacrificis i amor a Catalunya. A més, hem de tenir en compte que la nostra acció electoral no és un fi, sinó un procediment per demostrar, i apropar més aviat, els nostres anhels independentistes. I tingui's present — i això és molt important — que nosaltres som una organització, i que tots ens devem a ella, i ella és qui ha d'assenyalar als homes el programa bàsic, i indicar les rutes electorals i les de la revolta. Tots ens hem d'arrecerar en l'organització, i ella ens ha d'emparar a tots. Amb una acció així, ni les traïcions ni el canvi de programa — si no fos un anhel general — no serien factibles; i encara seria una garantia del compliment de la paraula que al poble català donéssim.

El separatisme — com acció — és nou. Hom comença de trobar associacions i separatistes arreu, i jo, tenint en compte el caràcter individualista dels catalans, dirigeixo el meu humil prec a tots els separatistes, que si és molt convenient i necessari per Catalunya que hom fundi agrupacions separatistes, quantes més millor, també és imprescindible i patriòtic que formin part, i sota la disciplina del "Nosaltres Sols!" català, i remarco que hom tingui ben present ço que signifiquen els dos mots **"Nosaltres Sols!"** en sentit nostrat, car és amarg, però molt amarg haver de dir que la batalla principal no la renyirem enllà de l'Ebre, sinó ença, a casa nostra, i per això — malgrat la meva repugnància — propugno per l'acció electoral **i la unió urgentment necessària de tots els separatistes catalans**, car devem pensar que avui dia, dins dels partits polítics catalans, parapetats en les corporacions populars de Catalunya, s'hi troben tots els botiflers i aquells homes que fins fa poc eren de la "Unión Patriótica", i que nosaltres, amb la nostra acció i unió, hem de foragitar de llurs cataus, ensenyant ensems al poble català el seu camí, plantant al bell mig del carrer la nostra ensenya estel-barrada, dient fermament a tothom: "Amb Catalunya, o contra Catalunya", i formar així la voluntat del nostre poble, i quan creguem que el moment és arribat de fer prevaler aquesta voluntat, els direm: "Vosaltres sou ací a desgrat nostre i per imposició. Aneu-vos-en, que cap falta no hi feu". I segons sigui llur resposta, o parlarà la raó, o cedirem la paraula a la joventut ardida que s'haurà format en les fileres de l'exèrcit de "Nosaltres Sols!".

Jo prego als patriotes catalans que meditin ben bé sobre aquests dos punts, car en les nostres mans està la llibertat i el futur de Catalunya; i si per culpa d'alguns homes s'ha perdut una ocasió única, que no es pugui dir mai que, per culpa nostra, se n'ha perdut una altra.

W. PUJOL RIBATÉ

La revolució francesa i Catalunya

"Cal assajar de fer de Catalunya una petita República independent, inspirant-li la fermesa republicana i el geni de la llibertat. Que trenqui les cadenes que l'oprimeixen i la uneixen a les moixigangues espanyoles pels seus tractes comercials."

(Paraules del Convencional Couthon al Comitè de Salut Pública.)
(París. 7 Pradial. Any II.—26 maig 1794.)
(Aulard, t. XIII, p. 760.)

La revolució espanyola i Catalunya

"Si tot l'Estatut hagués tingut la sort de no tocar res de la Constitució, l'acte de recollir-lo de les vostres mans hauria estat un acte purament protocollari i mecànic; però això hauria pogut ésser interpretat com el gest del que ho recull tot, per no donar res."

(Discurs de Alcalà Zamora, en ésser-li lliurat l'Estatut.)

Serenor i fortitud

En escaure's la data de l'onze de Setembre, que evoca un dels episodis més tràgics de la nostra història nacional, jo gosaria de pregar als catalans que servessin la serenor i la fortitud com elements primordials de llur caràcter.

Són els d'avui uns moments decisius en què ens juguem el futur de la collectivitat. De la nostra actuació depèn que la victòria ens besi amb gest insinuant o advers, que la bandera de les nostres amors espetegui al vent d'una forma que publiqui si gaudim o no de la llibertat integral. Ens toca de representar un paper en l'escenari vast del món, sotjats per mils d'esguards que ens guaiten com ens portem, i la suma dels esforços nostres ha de menar a aconseguir el respecte dels que contemplin el treball d'estructura social que bastim.

Es molt de doldre que una manca de visió aguda, destorbada per sentimentalismes que imposava la no comprensió del problema en uns, en altres una bonesa avesada a transigir per creure amb la dels que se'n valen per a enfilar-se, vagi fer avortar la República Catalana proclamada el catorze d'Abril d'enguany i la qual, de persistir i organitzar-se degudament com era de llei, hauria solucionat la qüestió de la nostra terra, gonflant-la de realitats constructives.

Ara ens trobem com abans poc més o menys, llevat d'accidents diversos que cerquen de trobar el punt just de conortar-nos per tal de desarmar-nos, si és possible. No és pas una descentralització minsa el que volem, no són pas unes tristes engrunes vergonyants allò que ha d'apaivagar la nostra sensibilitat enverinada. Volem la nostra llibertat sencera, volem fruir la nostra autodeterminació, volem fruir la nostra independència completa per a reconstruir la nostra personalitat, alliberant-la del jou d'influències bordes. Això no significa que tinguem odi a ningú, car qualsevol home de qualsevol poble el considerem germà; però tampoc no demostra que negligim el nostre deure a mercè dels que vulguin posar-hi noses. Tots els homes de tots els pobles els considerem germans, tornem-ho a repetir encara, baldament estimem més per tals els que ens entenen a nosaltres, parlant-se ells amb ells amb llenguatge que comprenem, que no pas aquells altres que, malgrat un lligam fortuit ens hi ajunti, modulen llur veu amb tonada que no ens desvetlla gens d'emoció. Poca cosa és la convivència sota d'uns mateixos règims polítics; el que importa és el bategar dels cors que l'atzar ha destriat i que s'avenen moguts per l'impuls d'un ritme idèntic.

La pàtria és una per damunt de les anècdotes, misèries i egoismes que treballen per desfigurar-la. Caiguda o redreçada, tant se val. El que precisa és tornar-la carn de la nostra carn, esperit del nostre esperit i llançar-se resoluts a fer-ne una entitat sòlida que no menyspreï els dictats ineludibles de la consciència i la solidaritat. Heu-vos ací el perquè són necessàries la serenor i la fortitud que de bell començ us esment. Tothom en peu de cara al teiximent de perspectives millors, buits d'impaciències i febleses que mustiguen en flor l'avinentesa propícia. Cadascú ha d'obrar pensant més en els altres que en l'honor que pugui esdevenir-li, si desitja fer tasca sanitosa, perdurable i que resisteixi impàvida les escomeses de la crítica. Es ben migrada la vida pròpia, si la comparem amb la de l'organisme que formem nosaltres; és detestable la nostra condició, si avantposem la nostra personalitat, farcida d'orgull, tacada d'ambició, a la qual sacrifiquem àdhuc l'encís de la veritat, a aquella on la tomba dels passats i el bressol dels fills ens obliguen de somriure a l'esperança.

En la data que ens revifa la dolor del nostre dret calcigat, víctima de poders despòtics que s'imposaren per la violència, vui alçar el meu clam vibrant per tal que les virtuts excelses niïn en el pit dels catalans. No res de transaccions ni de conxorxes, no res d'humiliacions ni de retallaments. Enlaire la bandera sagrada, indicadora de què som una nació; i avant, sempre avant, d'una faisó coratjosa, per viaranys de llum que mostrin a la humanitat que existeix un tany novell en l'arbre de la benaurança universal.

Cal recordar que els pobles triomfen, si afirmen netament llurs aspiracions, i no les deixen al caprici d'interpretació dels que els prediquen una línia de conducta que no reposa sovint en cap mena de polidesa moral.

ANFÓS SANS I ROSSELL

Vilafranca del Penedès.

(Del número extraordinari de l'11 de Setembre d'enguany.)

Missatge

En Lluís Companys.

Cap de la Minoria Parlamentària de Esquerra Catalana.—Madrid.

Ciutadà i compatrici:

Les entitats sotasignades, davant la proximitat de la discussió, al Parlament espanyol, de l'Estatut de Catalunya, considerem un deure fer arribar la nostra veu a la representació parlamentària de la nostra terra, de la qual en sou cap.

Invoquem la nostra personalitat i representació, degudament avalada amb els anys de lluita que venim sostenint, des d'aquestes terres americanes, a favor de la causa de Catalunya, ja difonent el coneixement del problema de la seva llibertat, ja tractant de reunir els nuclis catalans ací residents, per a collaborar a l'obra d'alliberament nacional. No som, doncs, uns anònims ni uns indiferents davant els esdeveniments que se succeeixen a la nostra pàtria; ben al contrari; en més d'una ocasió hem pogut donar proves efectives de la nostra acció persistent i decidida, culminant les nostres campanyes durant els anys de la dictadura, contribuint econòmicament i en el màxim grau a l'acció que des de l'exterior promogué l'actual President de Catalunya, el venerable Francesc Macià, i ens va cabre el goig d'haver pogut salvar tots els obstacles que, en la seva gira de propaganda per aquestes terres, hi posava la diplomàcia del règim caigut.

Identificats, doncs, amb la tasca del nostre dignissim President durant els anys del seu exili, en el qual no li hem pas regatejat el nostre ajut, en aquests moments solemnes, que poden ésser d'encert o de desgràcia per a les llibertats de la nostra terra, no podem, no volem estar-nos de declarar que l'Estatut aprovat pel poble de Catalunya, amb rara unanimitat, ens ha causat als catalans d'Amèrica una profunda decepció; tan distant està el seu contingut, per les referències que en tenim, dels ideals pels quals hem propugnat i posat tots els nostres entusiasmes, per tal que triomfin.

Assistents a l'Assemblea de constitució del Partit revolucionari Separatista Català, celebrada a l'Havana sota la presidència d'En Macià, les conclusions de la qual aprovàrem conjuntament amb un projecte de Constitució Provisional de la República Catalana, prou comprendreu ço justificat de la nostra decepció en conèixer l'actual projecte d'Estatut que ha d'ésser objecte de les deliberacions de les Corts Constituents Espanyoles.

No és pas el nostre desig rompre, en aquests moments tan transcendentals, la unitat catalana que s'ha format a l'entorn de l'Estatut; tenint en compte fins i tot l'acte democràtic que presuposa el plebiscit celebrat, acatem el seu resultat, remarcant, però, que malgrat tot no creiem que l'Estatut comporti la solució del plet de Catalunya amb relació a Espanya.

S'ha de reconèixer que el separatisme radical ha arribat a un punt de maduresa, i no és ja ni significa, com molts catalans creuen i expliquen, un acte de protesta o de caire sentimentalista. Es, avui, un moviment que ha entrat a les entranyes del nostre poble com a quelcom consubstancial de la seva vida, per tal com està basat ja no sols en un passat històric, en una diferència de raça i en un idioma propi, sinó en la voluntat d'un poble de donar-se el règim polític que li plagui i que cap home que practiqui el principi de llibertat no pot deixar de reconèixer.

Però la nostra protesta, avui, no va dirigida pròpiament contra l'Estatut, sinó a la tramitació que ha de tenir encara, després de l'aprovació plebiscitària per part del poble de Catalunya. Les versions i les diferents interpretacions que s'han donat al "pacte" de San Sebastián han produït en el nostre ànim un estat de confusió fins arribar a no comprendre com és possible que els representants dels partits polítics catalans poguessin acceptar que l'Estatut de Catalunya, que en el fons no és més que la delegació de funcions a un govern central, pugui ésser objecte de revisió per les Constituents espanyoles. Avui ens podem veure abocats no precisament a un refús de l'Estatut que presenta Catalunya, però sí, per la força del número, cosa que ja era de preveure, a què les Constituents l'esmenin a mesura del seu gust, i que l'aspiració a una llibertat política no passi d'una autonomia administrativa; de fet quedant agreujat a casa nostra el problema que es volia resoldre.

Comprenem que les Constituents espanyoles vulguin gaudir de la seva total sobirania; però en quant es refereix a l'Estatut de Catalunya, com el de qualsevol altra de les nacionalitats ibèriques, entenem que sols poden decidir-se per la seva total acceptació o pel seu refús. En el primer cas, Catalunya queda de fet incorporada a Espanya com Estat lliure; mentre que si l'Estatut és refusat, aquest refús implica l'acceptació tàcita de què Catalunya es transformi en Estat independent i sobirà, salvant que la República espanyola, igual que la Monarquia derrocada, es decanti per mantenir Catalunya sotmesa i en peu de guerra.

No se'ns cregui pas contraris a la Confederació dels diversos Estats ibèrics; seguint, però, les doctrines sostingudes per les nostres organitzacions i per fer-la viable dintre la més gran harmonia, sobre un pla de comprensió i concòrdia, hem mantingut i mantenim el principi de què, prèviament, cada Estat deu recobrar la seva més absoluta independència, per a gaudir de la més ampla sobirania; i, llavors, amb un mateix peu d'igualtat, concertar espontàniament el pacte de Federació que la faci gran i digna del respecte de tots.

Davant els fets consumats, explícitament declarem que no reconeixem autoritat a les Corts Constituents espanyoles per a condicionar o restringir les llibertats que Catalunya ha fixat en l'Estatut aprovat pel seu poble; i davant la possibilitat que una majoria parlamentària estranya a la nostra terra es disposi a mermar-les, deixem la responsabilitat que això comportaria a mans dels qui així ho haguessin volgut.

L'hora de la proclamació de la República Catalana seria arribada.

Pel Comitè Català "Llibertat", de Buenos Aires, *President*, F. DE P. MARQUÈS. —*Secretari*, PERE AGUSTÍ.

Entitats adherides: *Comitè Independents, Rosario; Comitè "Nosaltres Sols!", la Plata; Comitè "Avant", Còrdova; Comitè "Nosaltres Sols!", Mendoza; Comitè "Llibertat", Concòrdia; Comitè "Pàtria Nova", Tucuman; Comitè Germanor Catalana, Presidència Roc Sàenz Peña; Comitè "Nosaltres Sols!", Bahia Blanca; Comitè Català, Iquique, Xile; Comitè Patriòtic, Valparaíso; Centre Català, Mendoza; Club Català, Còrdova; Casal Català, Montevideo, Uruguai; Grup d'Acció Catalana, Asunción, Paraguai; Casal Català, La Plata; Casal Català, Buenos Aires; "Ressorgiment", Buenos Aires.*

(Hi ha el segell del Comitè Català "Llibertat", de Buenos Aires).

Fem esment que la fulla editada a Gràcia per la Delegació "Nosaltres Sols" d'aquella barriada, fou publicada amb ple desconeixement de l'E. Central de "N. S.". Fem avinent a tots els nostres amics que pertanyin a la nostra organització, de no prendre iniciatives particulars d'importància sense el degut control. Dintre les nostres rengleres hi ha idealitats polítiques, socials i religioses; però la llibertat de la Pàtria ha d'ésser per damunt de tot.

BATECS

Salve, joventut intransigent i rebel! Salve, joventut indòmita que no et doblegues davant els falsos ídols i solament tens els ulls fits en l'ideal! Salve, joventut que mantens viu i fort l'anhel de la santa independència!

Quina lliçó has donat als homes que avui reneguen de ço que deien estimar per damunt de totes les coses! Sempre recordarem amb emoció l'esclat d'entusiasme amb què el dia Onze de Setembre d'enguany 1931 foren rebudes les banderes estelades.

Malgrat els precs i les advertències de la genteta que a peu i a cavall defensen els càrrecs i honors obtinguts, tu, joventut generosa, has volgut demostrar que no claudiques ni abandones el camí emprès. La joventut catalanista, verament catalanista, no es deixa arrossegar per l'onada d'espanyolisme que han desencadenat els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Ha vist clarament que els seus homes solament ambicionaven el poder governar, ja que, un cop obtingut el que volien, es comporten d'una manera completament oposada a ço que predicaven.

El desgavell és gran, i no és llunyà el dia que els pocs catalanistes que encara de bona fe creuen en els homes de l'esquerra, se n'apartaran fastiguejats en veure que la causa de Catalunya no pot esperar res d'ells.

Divendres, el poble, reunit al peu del monument a Casanova, va demostrar ben clarament, amb els seus crits d'entusiasme i amb els seus fets dignes, que no compartia en cap manera la tàctica seguida per aquells homes que tenen dues banderes i senten amor per l'Estat opressor i es diuen "germans" dels nostres enemics.

Quina mala estona passaren, en aquella tribuna que havien guarnit amb senyals d'oprobi, quan el poble desfilava davant el monument donant visques a la Pàtria lliure i a la República Catalana. Encara els veiem amb els rostres pàllids de vergonya i el fals somriure amb què volien dissimular la contrarietat que sentien en veure que el poble els donava una lliçó de patriotisme.

No sabien on posar els ulls, quan passà la bandera basca, creuada amb la nostra senyera estelada. La consciència els mossegava en veure que el poble els demostrava que el camí que vol seguir no és el que ells segueixen, i que hem de tenir germanor amb els que pateixen el mateix jou que nosaltres, però no mai amb els que ens esclavitzen i ens vexen i ens regategen les nostres llibertats.

Que no parlin més en nom de tot Catalunya! Poden parlar en nom dels forasters que aquí viuen i tenen interès en espanyolitzar Catalunya; poden parlar en nom dels anarco-sindicalistes que els donaren el vot, no per Catalunya, puix clarament han dit que s'oposarien a la nostra llibertat, sinó per les seves conveniències "revolucionàries"; poden parlar en nom d'aquells que els segueixen amb l'ànsia d'entrar a la burocràcia que van creant; però no poden parlar en nom dels que, per damunt de tot, estimen Catalunya i volen la seva completa llibertat.

S'ha vist prou clar que el catalanisme no vol seguir les petjades d'aquests professionals de la política que juguen amb els sentiments del poble, que per adular-lo són capaços d'enllotar-se amb el fang de totes les baixeses.

I que no vinguin ara amb el conte xinès de què els que censuren el seu comportament són monàrquics disfressats, i que per això feren desaparèixer les banderes tricolors. No; el poble no les féu desaparèixer perquè eren republicanes; les féu desaparèixer perquè són el símbol de la nostra opressió.

El poble de Catalunya és republicà; nosaltres som republicans, però de Catalunya; nosaltres volem i defensarem amb les nostres vides la República Catalana, però som enemics de la República Espanyola, com ho fórem de la monarquia, perquè, com ella, no vol reconèixer la sobirania de Catalunya.

Es hora de parlar clar i no crear més confusionismes. Catalunya és l'única Pàtria dels catalans, i en tant que no ens sigui reconeguda i respectada la nació nostra, no podem tenir cap amor ni cap pacte amb Espanya i els seus fills.

I com la joventut i la massa catalanista això creu i això espera, repetim, Salve, Joventut!

SOLUS

Llista dels establiments retolats en català

Jaume Sans (català de sempre), **Camiseria**, Boqueria, 32.

Consultori Mèdic, Cotoners, 6.

"La Ciutat de Londres", **Calçats**, Jaume I, núm. 12.

Esteve Riera (català de sempre), **Confiter i Pastisser**, Rbla. de Canaletes, 11; Mallorca, 309; Portal de l'Angel, 12.

Begorri, Pastes per a sopa, Boqueria, 40.

Camiseria Ferrer Batlles, Boqueria, 36.

Llibreria i papereria Duran Alsina, Boqueria, 20.

Llibreria Bonavia, Tapineria, 4.

J. Casasa, Metge, Tallers, 29.

Magriñà, Joies d'ocasió, Tallers, 41 (català de sempre).

J. Vandellós, Metge internista, Plaça de la Universitat, 8, primer.

"Erebus", Calefacció i Ventilació, Passeig de la Duana, 27.

Xocolateria Ribalta, Passeig de la Duana, 4.

Horta, Articles de filferro, Ample, 44.

Antic Bar d'En Cisco, Avinyó, 56.

Farmàcia, Escudellers, 61.

"El Rei del Calçat", Escudellers, 61; Creu Coberta, 129.

Braguers i gomes, Tort i Matamala, Rambla del Mig, 25.

J. Fonolleda Serra, Importador i Exportador, Comerç, 38.

Ramon Torres, Lones i Curtits, Comerç, 17

Forn de Sant Llorenç, Tapineria, 33.

"El Celler Català", Cerveseria, Corribia, 23.

Forn de Sant Agustí, Hospital, 49.

Calçats Serramitjana, Sant Antoni Abat, 13

Sastreria Econòmica, T. Garriga, Sant Antoni Abat, 18.

Forn de Les Jerònimes, H. Solé, Sant Antoni Abad, 18.

Articles de Sanejament, Vidres, Metalls, Rull, Passeig de Sant Joan, 127.

Fill de Joaquim Bofill, Magatzem de Pelleteria, Merceria i Novetats, Via Laietana, núm. 28.

Casa Gallofré, Fàbrica de Gèneres de Punt Manso, 68.

"L'Opinió" diu que som un setmanari domèstic. Això ho diu el diari dels homes que durant la Dictadura ensenyaven l'esquena, i ara, darrera la bandera de la Pàtria, s'atipen.

Imp. d'Antoni López, Om, 8, Barcelona

—Tanmateix us decidiu d'anar a Londres, eh, M. Gandhi?
—Havia d'acabar-me de teixir els meus calçotets...

(Del *"Politiken"*, de Copenhaguen)

